

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Επί του ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

« Κύρωση της από 31.10.2012 Πρώτης Τροποποιητικής Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Αναδόχων εταιριών ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ και ENERGEAN OIL & GAS-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ αυτής. »

Η σύμβαση που κυρώθηκε με τον Ν. 2779/99, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΚΑΒΑΛΑ OIL, υπεγράφη και εισήχθη στη Βουλή για ψήφιση, σε περίοδο «έκτακτης ανάγκης», μετά την απόφαση αποχώρησης των τότε αναδόχων και την καταγγελία των αδειών εκμετάλλευσης των περιοχών Πρίνου και Νότιας Καβάλας (εξώδικες δηλώσεις με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 1998 και 19 Μαρτίου 1999, αντίστοιχα). Τότε, η Κυβέρνηση και η τοπική κοινωνία της Καβάλας βρέθηκαν μπροστά στις ανάγκες αντιμετώπισης του φάσματος ανεργίας για 350 εργαζόμενους στην τότε εταιρία διαχείρισης, διατήρησης των εγκαταστάσεων παραγωγής σε λειτουργία και την προστασία του περιβάλλοντος από παθανές διαρροές υδρογονανθράκων, γεγονός το οποίο θα ήταν ολέθριο, αν συνέβαινε, για την ευρύτερη περιοχή. Το Δημόσιο έπρεπε, επίσης, να αντιμετωπίσει την επιλογή μεταξύ της συνέχισης της παραγωγής και ανάληψης σημαντικών μελλοντικών δαπανών ή του κλεισίματος και σφραγίσματος των πηγαδιών και της απομάκρυνσης των εγκαταστάσεων, με δαπάνες των τότε αναδόχων, (60-70 εκατ. ευρώ σε σημερινές τιμές). Η όλη κατάσταση αποτυπώνεται στην εισηγητική έκθεση του Ν. 2779/99.

Τελικά, το Δημόσιο αποφάσισε να προκρίνει τη συνέχιση της παραγωγής και της απασχόλησης και την ανάληψη της ευθύνης και του κόστους αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Αμέσως μετά ακολουθήθηκαν επείγουσες διαδικασίες για υπογραφή νέας σύμβασης παραχώρησης με την ΚΑΒΑΛΑ OIL (κοινοπραξία του συνεταιρισμού των εργαζομένων (33%) και ιδιωτών επενδυτών (67%), η οποία και κυρώθηκε με τον Ν. 2779/99.

Η σπουδή, με την οποία κλήθηκε το Δημόσιο να αντιμετωπίσει την τότε δημιουργηθείσα έκτακτη κατάσταση, είχε σαν αποτέλεσμα την ύπαρξη κενών ή

ασαφειών στη Σύμβαση, κάποιων εξ υπαρχής και άλλων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή της, καθώς και σε κάποιες περιπτώσεις τη ρύθμιση θεμάτων κατά τρόπο αποκλίνοντα από την κείμενη νομοθεσία και τη διεθνή πρακτική στην έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων.

Ένα σοβαρό θέμα, το οποίο ρυθμίζεται από τη Σύμβαση, κατά τρόπο αντίθετο με το ισχύον νομικό καθεστώς αλλά και με την διεθνή πρακτική για τις έρευνες υδρογονανθράκων, είναι το θέμα της χρονικής ισχύος και των παρατάσεων των αδειών εκμετάλλευσης. Οι προβλεπόμενες στο Άρθρο 6 της Σύμβασης πενταετείς παρατάσεις (ασαφείς ως προς την διατύπωση) αντιτίθενται στην διεθνή πρακτική, τα διεθνή και ευρωπαϊκά νομικά πλαίσια, αλλά και τον ελληνικό Νόμο (Ν. 2289/1995 και Ν. 4001/2011) όπου ρητώς προβλέπεται 25ετής διάρκεια εκμετάλλευσης κάθε περιοχής κοιτασμάτων υδρογονάνθρακα, και μάλιστα με δυνατότητα έως και δυο (επιπλέον της 25ετίας) συμβατικών 5ετών παρατάσεων. Το Ελληνικό Δημόσιο, αντιλαμβανόμενο την πιθανότητα ύπαρξης κενών και ασαφειών στη Σύμβαση, για την αντιμετώπιση τους προέβλεψε στο άρθρο 33 αυτής, ότι η Σύμβαση διέπεται συμπληρωματικά και από τις διατάξεις του ευρύτερου Ν. 2289/95 (για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων) όπως εκάστοτε ισχύει.

Ήδη από το προοίμιο της Σύμβασης μεταξύ του Δημοσίου και της ΚΑΒΑΛΑ ΟΙΛ, καθορίζονται οι βασικοί στόχοι της και ρητώς δηλώνεται ότι: «*Το Ελληνικό Δημόσιο αποσκοπεί και επιδιώκει: α) την πλήρη εκμετάλλευση των υπαρχόντων αποθεμάτων πετρελαίου, προς όφελος της εθνικής οικονομίας*» (αυτό, σύμφωνα με την διεθνή πρακτική, μπορεί να γίνει μόνο με περαιτέρω έρευνες και γεωτρήσεις), β) την ενίσχυση της απασχόλησης» (αυτό επιδιώκεται να γίνει με νέες επενδύσεις από τους ανάδοχους).

Επίσης, στο Άρθρο 14, παρ. 1 της Σύμβασης, ρητώς προβλέπεται ότι: «*Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι προκειμένου να βελτιωθεί η αποληψιμότητα υδρογονανθράκων από τις περιοχές εκμετάλλευσης και/ή να επιτευχθεί η ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων σε αυτές, απαιτείται η διενέργεια περαιτέρω γεωτρήσεων και των απαιτούμενων για αυτές ερευνητικών εργασιών.*»

Όπως προαναφέρθηκε, για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων, τόσο στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της χώρας (Ν. 2289/95, Ν. 4001/2011), όσο και σε όλα τα νομικά συστήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και διεθνώς, προβλέπεται χρόνος 25 ετών.

Οι πενταετείς παρατάσεις του χρόνου διάρκειας των αδειών εκμετάλλευσης στον βαθμό που τελούν σε καθεστώς αβεβαιότητας λόγω της διατύπωσης του Άρθρου 6 της Σύμβασης προκαλούν χρηματοδοτικά προβλήματα στους επενδυτές και στις χρηματοδοτούσες τράπεζες, λόγω της ανεπάρκειας του χρόνου αποσβέσεων.

Περαιτέρω μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικά αντικίνητρα για επενδύσεις εφόσον η προβλεπόμενη στη Σύμβαση διάρκεια εκμετάλλευσης δεν φαίνεται να επιτρέπει χρονικά και επιχειρησιακά την αποκόμιση εύλογου κέρδους για τους επενδυτές. Σημειωτέον ότι, μόνον για την έκδοση των απαιτούμενων περιβαλλοντικών αδειών, για την κατασκευή των εξεδρών, την διενέργεια των γεωτρήσεων παραγωγής και των υποθαλάσσιων και χερσαίων αγωγών μεταφοράς, απαιτείται χρόνος πλέον των δύο (2) ετών, λαμβάνοντας υπόψη την ελληνική πραγματικότητα.

Η ανάδοχος KABALA OIL στα πλαίσια των συμβατικών της υποχρεώσεων προχώρησε σε νέες ερευνητικές γεωτρήσεις και τα έτη 2001-2002 ανακάλυψε νέο κοιτάσμα υδρογονανθράκων, (κοίτασμα ΕΨΙΛΟΝ (Ε)). Η εκμεταλλευσιμότητα του κοιτάσματος «Ε» εγκρίθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου σύμφωνα με την Υ.Α. με αριθμό Δ1/Γ/10528 της 15^{ης} Ιουνίου 2004, αφού μεταξύ άλλων, ελήφθη υπόψη και η σχετική με αριθμό 1264/8-5-2004 επιστολή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., με την οποία γνωστοποιήθηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης το εμπορικά εκμεταλλεύσιμο του ως άνω ανακαλυφθέντος κοιτάσματος «Ε».

Με την ίδια Υπουργική Απόφαση με αριθμό Δ1/Γ/10528 παρατάθηκε για πέντε (5) έτη (ήτοι από 19/6/2003 έως 18/6/2008) η διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης της περιοχής Πρίνου, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 παρ. 2 της Σύμβασης. Η διάρκεια της εν λόγω άδειας εκμετάλλευσης παρατάθηκε εκ νέου δυνάμει της υπ' αριθ. Δ1/Γ/8704/10-4-2008 Υπουργικής Απόφασης, για μια περαιτέρω πενταετία ήτοι από 19-6-2008 έως 18-6-2013 κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 3 της Σύμβασης, όπως ρητά αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις της εν λόγω απόφασης, προκειμένου να συνεχιστεί η κανονική εκμετάλλευση αμφοτέρων των Περιοχών Εκμετάλλευσης Πρίνου και Νότιας Καβάλας. Σημειώνεται ότι η παραγωγή φυσικού αερίου από το κοιτάσμα της Νότιας Καβάλας υποβοηθά την παραγωγή πετρελαίου στον Πρίνο και έτσι, η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων είναι αλληλεξαρτώμενη.

Έκτοτε, η νέα ανάδοχος εταιρία και μητρική της KABALA OIL, ENERGEAN OIL & GAS, προχώρησε σε νέες γεωτρήσεις μεγάλης απόκλισης και πέτυχε τη μερική αλλά

βραχύβια, λόγω τεχνικών θεμάτων, εκμετάλλευση του κοιτάσματος ΕΨΙΛΟΝ. Ο ανεπαρκής, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, συμβατικός χρόνος εκμετάλλευσης για την εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών και του εξοπλισμού, την κατασκευή της εξέδρας και τη διάνοιξη γεωτρήσεων, αποτελεί τροχοπέδη για την διενέργεια από την εταιρία των επενδύσεων που απαιτούνται για την εκμετάλλευση του νέου κοιτάσματος.

Όπως είναι ευνόητο, εάν δεν τροποποιηθεί η διάρκεια των αδειών εκμετάλλευσης, δεν θα καταστεί δυνατή η εκμετάλλευση του νέου κοιτάσματος, γεγονός που θα έχει δυσμενέστερες επιπτώσεις τόσο για την εθνική οικονομία, όσο και για την τοπική κοινωνία της Καβάλας. Δεκάδες οικογένειες εργαζομένων αναπόφευκτα θα αντιμετωπίσουν το φάσμα της ανεργίας και δη σε μια περίοδο όπου οι δυνατότητες απασχόλησης έχουν μειωθεί δραματικά και δεκάδες τοπικοί εργολάβοι θα χάσουν σημαντικό τμήμα των εργασιών και των εσόδων τους σε μια εποχή που καθημερινά αγωνίζονται για την επιβίωσή τους. Οι αναπόφευκτες αυτές συνέπειες στο εργατικό δυναμικό της Καβάλας θα προκαλέσουν αλυσιδωτές αντιδράσεις στην όλη οικονομία της περιοχής, ενώ είναι σαφές ότι καθόσον χρόνο το ανακαλυφθέν κοιτάσμα παραμένει ανεκμετάλλευτο βλέπεται άμεσα η Εθνική Οικονομία, σε μια περίοδο που είναι περισσότερο από ποτέ επιτακτική η εκμετάλλευση κάθε πλουτοπαραγωγικού πόρου της χώρας.

Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται απαραίτητη η τροποποίηση του Άρθρου 6, παρ. 1, 2, 3 της Σύμβασης, ώστε να εναρμονισθεί με τη διάταξη της παρ. 8 του Άρθρου 5 του Ν 2289/95, περί αναζήτησης και έρευνας υδρογονανθράκων, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον Ν. 4001/2011 για την λειτουργία των ενεργειακών αγορών, στην οποία ρητώς προβλέπεται χρόνος εκμετάλλευσης 25 ετών, με δικαίωμα παρατάσεων για δύο επιπλέον πενταετίες, αποτυπώνοντας τη διεθνή πρακτική. Ειδικά όμως σε ό,τι αφορά την Περιοχή Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου «Νότια Καβάλα», εντός της Περιοχής Εκμετάλλευσης Νότιας Καβάλας, θα πρέπει να προβλεφθεί εξαίρεση από τις σχετικές τροποποιήσεις, δεδομένων των δικαιωμάτων που μεταβιβάστηκαν επ' αυτής στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, δυνάμει της υπ' αρ. 195/27.10.2011 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΦΕΚ Β' 2501/4.11.2011).

Πέραν των ανωτέρω προβλημάτων, τα οποία απασχόλησαν πολλές φορές την ανάδοχο εταιρία και την πολιτική ηγεσία και τις υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ, χωρίς να εξευρεθεί

λύση, στο διάστημα της υπερδωδεκαετούς λειτουργίας της Σύμβασης, έχουν προκύψει και άλλα προβλήματα λόγω ενδιάμεσων αλλαγών στον ενεργειακό τομέα της Χώρας, οι οποίες επίσης την επηρεάζουν.

Μια τέτοια αλλαγή είναι η προχωρημένη ιδιωτικοποίηση της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. η οποία όταν καταρτιζόταν η Σύμβαση ήταν κρατική εταιρία με ειδικές κρατικές ή/και συμβουλευτικές αρμοδιότητες, κατόπιν εξουσιοδότησης του Δημοσίου, σε θέματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Σήμερα, το Ελληνικό Δημόσιο κατέχει το 35,5% των μετοχών, ο στρατηγικός επενδυτής στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ κατέχει το 41,5%, ενώ το υπόλοιπο βρίσκεται στα χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου.

Έτσι, με την πλειονηφία των μετοχών της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ σε ιδιώτες και με γνωστή την πρόθεση του Δημοσίου για περαιτέρω ιδιωτικοποίηση, σήμερα, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ δεν δύναται να έχει και να ασκεί κρατικές αρμοδιότητες ή ιδιότητες ειδικού διαιτητή, ούτε άλλωστε δικαιολογείται η ιδιότητα της εταιρίας ως ειδικός αντισυμβαλλόμενος ιδιωτών επενδυτών, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση.

Για αυτούς τους λόγους, όλες οι διατάξεις της Σύμβασης οι οποίες αποδίδουν τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες στην εταιρία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε οι εν λόγω αρμοδιότητες και ιδιότητες να μεταβιβασθούν στον νέο φορέα του Δημοσίου για τις έρευνες υδρογονανθράκων, με την επωνυμία ΕΔΕΥ ΑΕ, όπως προβλέπεται στα άρθρα 145-153 του Ν. 4001/2011.

Επιπλέον, τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 της Σύμβασης προκειμένου να εναρμονισθεί με το άρθρο 8 παρ. 1 Ν. 2289/1995, όπως τροποποιήθηκε από το Άρθρο 161 παρ. 1 Ν. 4001/2011 σχετικά με τη φορολογία εισοδήματος.

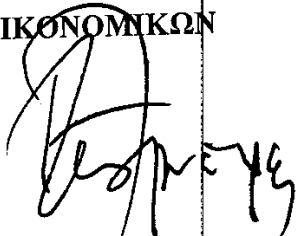
Περαιτέρω, επέρχεται αντικατάσταση των όρων του άρθρου 14 παρ. 5 της Σύμβασης με το οποίο καθορίζεται επί νέας βάσεως η υποχρέωση του Αναδόχου για καταβολή μεριδίου (royalties) στο Δημόσιο. Με την επωφελή για το Δημόσιο αντικατάσταση αυτή, η καταβολή μεριδίου προς το Δημόσιο υπολογίζεται πλέον με προοδευτικό συντελεστή επί του ετησίου ακαθαρίστου εισοδήματος του Αναδόχου πριν την έκπτωση οιασδήποτε δαπάνης. Κατά τον τρόπο αυτό, η καταβολή royalties προς το Δημόσιο είναι εξασφαλισμένη και δεν εξαρτάται πλέον από την κερδοφορία ή τις δαπάνες του Αναδόχου.

Τέλος, εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις στο άρθρο 27 και στο άρθρο 30 της Σύμβασης προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση του έργου της υπόγειας αποθήκης φυσικού αερίου εντός της Περιοχής Εκμετάλλευσης Νότιας Καβάλας.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΛΑΜΒΕΡΑΤΟΣ